

**NEDZENIET PĒDAS
SNAIPERIM**

MAIJA POHODNEVA, MODRIS PELSIS

NEDZENIET PĒDAS SNAIPĒRIM

ZVAIGZNE

821.174-31

Po 140

Natālijas Kugajevskas vāka dizains

Visas situācijas un personāži ir izdomāti;
jebkādas situāciju vai raksturu sakritības
ar īstenību uzskatāmas par nejaušību.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai
jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma
148. pantā.

© Maija Pohodņeva, 2016

© Modris Pelsons, 2016

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2021

ISBN 978-9934-0-9083-7

Tie, kuriem ir uz ko cerēt, bet nav ko zaudēt,
ir bīstamākie cilvēki pasaulē.

Maija Pohodņeva

Uzticēties ir labi, pārāk uzticēties – bīstami.

Modris Pēlis

Tikai nedaudzi cilvēki spēj nosvērti paust uzskatus,
kas atšķiras no viņu sociālajā vidē pieņemtajiem
aizspriedumiem. Lielākā daļa cilvēku pat nespēj
nonākt pie šādiem uzskatiem.

Alberts Einšteins

Nesaprātīgā Latvijas iedzīvotāju tieksme izgāzt būvgružus mežā cilvēkam, kurš slēpās starp betona un režģiša atlūzām, armatūras vijumiem, resniem, aprūsējušiem struļiem un citiem apskretušiem mēsliem, lika no sirds priecāties. Un justies droši. Apsnigušajā gružu kaudzē atradās liels gumijas gabals, uz kura varēja ērti gulēt. Arī pamatīga plastmasas caurules atlūza. Izmantojama, lai nedaudz slāpētu un izmainītu šāviena troksni. Šāviens neskanēs tik spalgi naksnīgā, piesnigušā mežā. Apdullinošs blieziens. Var pierast un nesarauties, nesalēkties. Nereagēt. Bungādiņas nepierod. Ausis nevar uztrenēt. Daudzi ar laiku kļūstot pakurlāki. Snaiperis pārslēdza drošinātāju šaušanas režīmā. Militāro konfliktu zonās populārā Dragunova sistēmas snaiperšautene SVD. Simtiem šādu ieroču “klist” postpadomju valstu telpā. Izsekot šī izcelsmi Latvijas likumsargiem būs sarežģīti. Meklēs pāri robežai. Letiņu policijas palīdzības lūgums nogulsies “tālajā atvilktnē”. Tāds viņiem termins bezcerīgām lietām, ko vēlams paslēpt. Krieviem pietiek problēmu ar saviem killeriem.

Klusums. Aizslēgs ar skarbu, metālisku skaņu iedzen patronu stobrā. Deviņas aptverē palikušās pacietīgi gaidīs savu kārtu. Optiskā tēmēkļa skala bezkaisligi parāda vietu, kur trāpīs lode. Lēni nospiest gaili... Maigi. Šautenes spēcīgais atsitiens plecā, neliela džinkstoņa ausīs un šaujampulvera smarža nāsīs. Smarža, kas reibina spēcīgāk par *Higher Dior*. Mans ļaunais es gandarīti uzgavilē. Īsu brīdi.

Prieks. Gandarījums par precīzu trāpījumu, jo lielāka distance, jo lielāks gandarījums. Attālums sniedz papildu drošību, pasargā gan no vajāšanas, gan okšerīgajiem policistiem.

Gaidot īsto brīdi, slepkava, pievēris acis, prātoja: sasadīti auksti. Vēl tikai pusstunda. Trešais mērķis būs likvidēts. Mērķis nav nolīdzis profesionālus miesassargus. Kārtējais varas apreibinātais muļķis, kurš uzskata, ka "viņu neviens neuzdrīkstēsies...". Pārlieta pašpaļāvība vienmēr dārgi maksā. Varētu pat pie loga piekļautēt *tuk, tuk...* Suns nav šķērslis. Par nelielu gardumiņu pārdos saimnieku ar visām ķeskām. Šis variants neder. Teatrāli. Kā filmā. Skatīties mērķim acīs? Kāda jēga? Maz esmu redzējis? Pat no trīssimt metru distances optikā varēs redzēt, kā smadzenes izšķīst pa gaišo virtuves sienu. Mazāk pēdu, lielākas izredzes palikt neatklātam. Lai arī ir sarežģīti, tomēr drošāk.

Dienas un stundas gaidīt nav tik grūti. Tā nav vienkārši nīkšana, tu esi nemitīgā kustībā. Lai izdarītu vienu precīzu šāvieni, jāveic vesela virkne pasākumu. Apkārtnes un upura dienas grafika izpēte, gan pozīcijas meklēšana. Izplānot visus iespējamus atkāpšanās ceļus. Pēdējās minūtes... Īstas mocības. Nekustīga gulēšana aukstumā, attālums līdz mērķim, ar lāzera tālmēru noteikts, visas korekcijas optiskajā tēmēklī izdarītas, atlicis vienīgi gaidīt. Sirds dauzās straujāk. Medību instinkts? Nav labi. Pavisam nav labi! Neprofesionāli. Pirms darba pēdējā posma labāk nedomāt par likvidācijas mirkli. Par slepkavību priecājas tikai maniaki. Profesionālim ir vienalga. Jābūt vienalga. Gandarījuma sajūta gan pieļaujama. Par labi paveiktu darbu jāpriecājas. Nedrīkst just emocijas un aukstumu. Jāuztver apkārtne.

Drīz varēs doties prom. Slēpojot pa sērsnu, ko klāj pūkaina kārta, septiņi kilometri pieveicami diezgan ātri. Ērtāk, vieglāk nekā skriet. Aprocē uz rokas – kompass, GPS, pulkstenis... Karti nevajag. Galvenie orientieri iegaumēti. Piesnidzis mežs profesionālim nešķiet vienveidīgs koku mistrs. Sniegs noslēps pēdas. Mašīnas riepu nospiedumi uz meža ceļa drīz vien vairs nebūs redzami. Aizputinās.

Sniegs uzvedās kā bezkaunīga dzīva būtne, apsedzot pasauli ar baltu un irdenu ķermeni. Ideāli laika apstākļi pēdējā darba uzdevuma realizēšanai. Steiga izpaliks.

Pie mašīnas nopurināt sniegu no drēbēm. Ievietot slēpes jumta bagāžniekā. Turpat arī ieroci. Nomaskēt. Šeit atstāt nedrīkst. Jāizmet citur. Autonomā apsildes sistēma neļaus mašīnai atdzist, arī dzinējs piešķilsies bez problēmām. Steiga nav nepieciešama. Žēl, no līdzī paņemtās kafijas mazajā termosīnā palikuši auksti biezumi. Siermaizes apēstas. Pāris šokolādes konfekšu jāpataupa atpakaļceļam. Sazin kas vēl var gadīties. Lieka cukura deva enerģijai nekad nav par skādi.

Ja spīdētu mēness, priedes mestu garas paralēlas ēnas. Meža raksts noslēptu jebkuru nekustīgu gulošu priekšmetu pat dažu metru attālumā no mērķa. Skrajā mežā var palikt nemanīts. Ideāla nakts. Piķa melna un pilna sniega. Stindzinoša. Vienīgi pārāk klusa. Šķita, ka dzirdams tikai sniegs un sals. Skaņu trūkums atgādināja balto troksni. Dažbrīd visaptverošais ziemīgais klusuma un neesamības fons nomāca. Uzdzina nepareizās domas. Smeldzīgas ilgas pēc siltuma.

Visu laiku skatīties uz mērķi nedrīkst. Acis nogurst.

Cilvēks nolieca galvu un prātā atkārtāja, ko redz caur optiku. Iespaidīga guļbaļķu divstāvu privātmāja ar atbilstoši pieskaņotām saimniecības ēkām: pirts, garāža divām

automašīnām, namiņš viesiem ar banketu zāli piecdesmit personām, slēdzama nojume, kurā akurāti novietoti pāris kvadracikli un sniega motocikli, neliela motorlaiva, mini-traktors. Saimniecībā noderīga tehnika. Tā pienākas sevi cienošam, pārtikušam cilvēkam. Bagātība kā uz delnas.

Blakus pirtij baseins. Skaistumam. Ūdensrozēm. Odiem, kur vasarā vairoties. Aiz ēkas – paprāvs dīķis. Saimnieks paredzējis izklaides gan sev, gan viesiem. Mājas apkārtnē pienācīgi iekopta. Dzīvžogi, košumkrūmi. Droši vien akurāti nopļauts mauriņš. Tagad zem sniega. Zem mauriņa... Zem velēnas guļ kurmji. Trekni, melni spīdīgi.

Magnolijas, iestādītas netālu no mājas dienvidu sienas, varētu šo ziemu nepārdzīvot. Koki saknes dzen sekli. Dienvidos zem magnolijām nekad neveido dobes. Latvijā to ņem vērā retais. Cilvēki nezina magnoliju īpatnības. Fotografijā, kas iznīcināta, nedēļu pirms likvidēts pirmais mērķis, objekts redzams tieši uz ziedošo koku fona. Tieši zem zaru vainaga – biezā slānī sastādītas zili violetas preteklības. Otreiz nofotografēties pie magnolijas romantiķim neizdosies...

Nelāgu smīnu raisīja pārdomas, kā pie šādas pārticības ticis pašvaldības darbinieks, kuram nav oficiāla biznesa. Lai gan – kas tur neparasts? Latvijā... Cienījams cilvēks. Gudrs. Pašpārliecināts. Uzņēmīgs. Darboties gribošs. Politikā zinošs. Draudzīgs, vienmēr smaidīgs. Harismātisks. Attapīgs un nasks. Saimnieks nebija iedomājies, ka viņam kādreiz varētu draudēt nāves briesmas. Kā jau daudzi politiķi un ierēdņi Latvijā, arī aplipināts un saslimis ar supermena sindromu. Iedomājas sevi par zemes nabu esam. Varas apziņa nesaindē tikai reto. Mednieks domāja par medijumu. Gan bez īpašas patikas vērtēt vai izdarīt jebkādas secinājumus, kas nebija tieši saistīti ar darba pabeigšanu. Vienkārši tāpat. Aiz gara laika.

– Estēts, – pie sevis nosmējās snaiķeris. Viņam bija nācies strādāt ar objektiem, kuru dzīvesvietas sargāja trīsmetrīgi žogi, sargsuņi, signalizācijas un bars muskuļotu apsargu. Vīru skarbaizskats, caur optiskā tēmēkļa lēcām vērojot, tomēr nespēja atstāt pienācīgu iespaidu. Optiskais tēmēklis uz laba ieroča palielināja ne tikai attēlu, bet arī sava spēka apziņu. Darot “darbiņu”, snaiķeris atļāvās smaidīt biežāk. Cilvēkveidīgie skapji, grozot kaklus, tekalēja pagalmā. Sargāja. Apzinīgi. Pašaižliedzīgi. Tikai tāpēc toreiz nācās ilgāk pagaidīt izdevīgu mirkli, lai neievainotu kādu no šiem nabadziņiem. Pasūtīts konkrēts mērķis. Kāpēc veidot liķu kalnu? Sargiem, ja tie šādā situācijā paliek dzīvi, pietiek nepatikšanu atliku likām.

Pagaidām logi ir tumši. No trīs simt metru attāluma māju, pagalmu un daļēji arī saimniecības ēkas var redzēt lieliski. Sniegs pagaidām netraucēja. Un, kad virtuvē iedegsies gaisma... Lai slavēts strādīgais ģēnijs, kurš, stādot mežu, ievērojis tik taisnas rindas! Ja mežs būtu audzis dabiski, pozīciju šaušanai nāktos izvēlēties krietni tuvāk. Tad vajadzētu uzmeistarot veco labo “somu kupenu”. No stieples savīt karkasu, apvilkt ar marli, apbērt ar sniegu. Gulēšana šaurā konstrukcijā dažbrīd uzdzien klaustrofobiju. Drīz siltās izelpas dēļ iekšpuse pārklājas ar ledus garozu. Kļūst nedaudz siltāks. Maskējoties par kupenu, jāvelk pampers. Pieaugušo pampers. Rožaina zīdainiša perspektīva. Pazemojoša. Krāmu, mākslīgo kupenu, nāktos ne tikai nogādāt uz pozīciju, bet arī stiept prom. Nevar paredzēt, vai sniegā nepaliks iesalušas marles skrandas. Pārāk bīstami un ķēpīgi. Maskēšanas pasākums no sākuma līdz beigām – viena vienīga idiotisma paraugstunda. Vēl varētu spurainu *gillesu*, kurā vajadzības gadījumā ietīties, lielā mugursomā pa pilsētu staipīt... Biļetes uz cirka izrādi

izpirktu pusgadu uz priekšu! Policija sēdētu pirmajās rindās... Un aplaudētu klaunam!

Miera laikos smadzenes jāpadarbina nopietnāk un biežāk. Ja konkrēti maskēšanās paņēmieni derēja kara darbības zonās, tas vēl nenozīmē, ka vari izlikties par flokšu dobi, kad atkal esi civilais. Militāro konfliktu zonās, kā tagad korekti tiek dēvēti kari, ja esi militārais, – pildi pavēles. Maskējies tā, kā mācīts. Esi *speciālists* – domā ar galvu, pelni naudu un sargi savu pakaļu. Sniegā gulošajam bija gadījies pakarot. Par naudu. Sīku, viņa profesijai bezjēdzīgu, melnu priekšmetu, ko nopirka no pirmās *algas*, arvien nēsāja līdzī kā amuletu. Arī tagad. Mazo liecību vēlējās kopš bērnības... Un nopirka. Aizturēšanas gadījumā, iespējams, šī priekšmeta dēļ nāktos piedzīvot ņirgāšanos.

Stulbas domas! Dumjas prātulas cilvēkam rodas no garlaicīgas gaidīšanas. Cenšoties izvairīties no vaimanāšanas par neganto salu. Aukstums jau labu laiku sagādāja sāpes. Asas. Neizturamas. Ciešanas, nevis vieglu zobu klaboņu un drebināšanos komplektā ar zosādu.

Vai apsaldējumi dzīstot smelgs spēcīgāk nekā šauta brūce? Visu nedēļu rokas saldētas. Velns! Sāp. Jau tagad. Tas, ka vari sevi saārstēt, kad mazliet trāpījusi šķemba vai viegli aizķērusi lode, vēl nenozīmē, ka tiksi galā ar nopietnu, dziļu sala izraisītu audu bojājumu. Antibiotikas? Noteikti. Drīz atkal būs jāpērk – krājumam. Ak Dievs, atkal! Cik bieži var izmantot viltotas receptes? Beigu beigās uzraušos tieši par sīkumiem. Par receptēm. Labi, ka pret sāpēm visu var nopirkt pie dīlerīšiem. Un tie idiņi, *anakā-kiji* riktīgie, brīnās, ka man *zāli* vai *koksu* nemaz nevajag. Ha! Vēl rohipnolu būtu piedāvājuši. Sivēnastes! Narkotiku lielveikals. Taisa lielas acis, lūk, nē, plaša spektra antibio-

tikas, lai uzreiz vēnā, nē, nē, to viņi nevarot sadabūt. Negribot ķēpāties.

Snaiperis, ar riebumu atzīstot, ka šonakt ir guvis kārtējos apsaldējumus, lēnā garā prātoja tālāk: nevis jāslēpj un jālikvidē pierādījumi, bet iepriekš jāparedz situācijas attīstība. Jārīkojas pārdomāti. Tīri jānostrādā. Šauteni, itin labu, nāksies likvidēt. Izvest? Noslīcināt? Jā... Jā – āliņģi cirst? Stulbi. Iepriekšējie divi mērķi – uz citu ieroču rēķina. Labs pasūtījums. Taupīt uz šaujamašīnām ir mulķīgi. Tomēr arī to iegāde sagādā liekas problēmas, nevar taču iebruukt šaujamo ierociņu veikalā ar iepirkumu ratiņiem, piekraut tos ar visdažādākajiem stobriem un municiju. Norēķināties ar kredītkarti. Pie kases paaugstināties, vai šodien granātām nav atlaides. Ar smaidu snaiperis atcerējās sen redzētu filmu “Komando”, kur puisis, vārdā Ārnijns, rosījās amerikāņu šaujamo lielvelikalā.

Kāpēc nesagādāju granātmetēju? Vajadzēja iedomāties. Ātri. Jautri. Iedarbīgi. Mediji pilni ar versijām par diversijām. Snaiperis pasmaidīja. Malacis! Tā ir pareizā attieksme! Smaidi! Nekas, ka sāp. Vēl neesi pieradis pie sāpēm? Sen laiks pierast. Katram darbam sava garoziņa.

Varbūt beidzot pienācis laiks nopirkt kārtīgu kucēnu? Tuklām, stiprām ķepām. Izaudzēt, dresēt un apmācīt īstu draugu. Beigt mētāties pa pasauli. Vakarā kopā sēdēt pie kamīna. Skatīties ugunī. Un augustā – uz krītošajām zvaigznēm. Lielu, vilkam līdzīgu dzīvnieku, biezu, gaiši pelēku kažoku. Siltu kažoku, kur iegremdēt sāpošās rokas. Sasildīties.

Sunim noteikti jābūt ar zilām, aukstām acīm. Brūnācaino ne! Gribo tādu, kurš nerietu. Ir tāda šķirne... Vairāk par naudu snaiperis mīlēja klusumu...

Smails pārtapa smīnā.